

HJEMMEFRONTEN

Nr. 1

Oktober 1943

1. årg.

DE TUSEN HJEMS FRONT

*Ja, vi elsker dette landet
med de tusen hjem.*

I disse Bjørnsons ord er kjærligheten til landet og de norske hjem sunget inn i hjertene på slektledd etter slektledd av nordmenn. Nazis-Tysklands hæertaing og besettelse av landet satte kjærligheten til Norge og hjemmene våre på den hårdeste prøve i vår historie. Men vi kan idag med stolthet si at det norske folk har bestått prøven. Mange hjem har blitt lagt i grus i disse krigens år, mange hjem har mistet sin forsørger og sine kjære både under krigsoperasjonene og seinere i fengsler og konsentrasjonsleire, mange hjem er blitt oppløst eller ødelagt under nazistyskernes forsøk på å påtvinge folket et fremmed og forhatt styresett, en råsbarket og barbarisk livsanskuelse, men hverken vold eller terror har maktet å kue vår vilje til frihet for folk og hjem, vår vilje til å verge den oppvoksende slekt mot nazismens gift og trygge dens rett til å leve som frie nordmenn i et sjølstendig Norge. Når vi nå går mot den femte krigsvinteren er det i forvissningen om at krigen lakker mot sin slutt og at frihetens time nærmer seg for Norge og alle andre undertrykte land. Nazistenes drømmer om verdensherredømmet ligger begravd på de russiske stepper, i Nord-Afrikas sand og i oseanenes våte grav. Men ennå er ikke vilddyret tilintetgjort. Ennå kjemper det fortvilet for livet. Ennå står tyske tropper i Norge, ennå fylles fengsler og konsentrasjonsleire, ennå lyder geværskallene fra eksekusjonspeletongene mot gode nordmenn. I en slik situasjon må de norske hjem stålsette krigsviljen ennå sterkere enn før. Alle krefter i de tusen hjems front må vekes og samles med det mål for øye å knuse den tyske krigsmaskine her i landet, og påskynde nederlaget og frem-

DEN AKTIVE MOTSTAND MOT TYSKERNE ØKER I NORGE

Bandittene skyter uskyldige gidsler.

Stadig fler nordmenn begynner å forstå nødvendigheten av aktiv innsats i kampen mot de nazityske okkuperanter. De innser at Hitlers nederlag er en utravikelig betingelse for Norges frigjøring og de handler deretter. Disse foregangsmenn i kampen for Norges friedom har krav på hele folkets støtte og sympati. Deres eksempel må følges, i første rekke ungdommen som i dag søkes tvunget til arbeidsinnsats for den tyske krigsmaskin mot sitt eget land. Fredag den 7. oktober brast ei jernbanebru i Mjørdalen da et tysk troppetog passerte og mange nazisoldater fant den død de fortjente. Avisene har ikke bragt noen opplysninger om hendingen, men i Drammens Tidende for 11. oktober ble det offentliggjort et opprop der en del Drammensborgere «beklager de sabotasjehandlingene som har funnet sted i nærheten av byen» og folk oppfordres til å avholde seg fra slike handlinger. Gestapo foretok en rekke arrestasjoner i Drammen og Mjørdalen av folk som skulde tjene som gidsler, umiddelbart etter hendingen. Den 14. oktober meldtes i radioen at følgende fem av gidslene var skutt til tross for at de ingen forbindelse hadde med hendingen: direktør ved Gullhaug Sprengstoffabrikk, Alf Johnsen, fondsjef Reidar Furu, avdelingsingeniør ved Norges Statsbaner i Drammen Thomas Agnæs, 67 år, alle tre fra Drammen og varmemester Anders Johnsen og Arthur Simensen begge fra Mjørdalen. Den eneste «forbrytelse» disse landsmenn hadde gjort seg skyldig i var at de elsket sitt land og sitt folk. Derfor skulde de myrdes til skrekkelig og advarsel for andre. Men nordmennenes kamp for sitt lands frihet lar seg ikke stanse av justismord og terrorak-

Atter en gang har de tyske bødler under bifall av deres lærlinger stillet en gruppe norske patrioter opp mot muren og myrdet dem, med kolt blod skutt dem, fordi de kjempet for det norske folks hellige mål, et fritt Norge.

Atter en gang kommer sørgebudene til de norske hjemmene, påny bevidner de tyske «kulturspredere» sin forståelse av frihet og fedrelandskjærlighet, og sin

hengivenhet til det norske folk. De falne heltene ga livet sitt som innsats for oss alle, de kjempet uten frykt og vaklen for vår felles rettferdige sak, og falt for de tyske geværkuler, men vil stå for fremtiden som ti anklagere mot sine bødler, og som ti manende bud til alle patrioter om å ta kampen opp mot barbarerne med samme mot og hengivenhet som dem.

Evig ære og fred over deres minne!

ter av de tyske gestapobanditter. Vi lys ser fred over de myrdedes minne og lover at deres død skal hevnes ved ny og forsterket innsats for et fritt Norge.

TIL HUSMØDRENE

De norske husmødre gjennomlever nå en tung og vanskelig tid, vanskelig fordi den nødvendige mat snart ikke kan oppdrives, og tung fordi byrdene blir værre å bære etter hvert. Evnen og tålmodigheten rekker snart ikke mer. En husmor som idag skal gjøre sin plikt for hus og hjem har hendene fulle, hun får ikke tid til å tenke så mye på krigens årsak og på hvad fremtiden vil bringe. Hat mot krigsstifterne og angst for fremtiden føler hun nok, men det endeløse jag etter matbiten tar all hennes tid og tanke. Hatet mot krigsstifterne og de som hjelper dem i deres «kulturgjærning» er hellig, det er *Hjemmefrontens* glødende esse der våpnene for vår kamp smies, der viljene til kampen herdes. Dette hat må styrkes og lutes, det må bre seg til alle, og *gi seg utslag i handling*. Da forsvinner angsten for fremtiden, da trær vi farene motig i møte for da vet vi at vi seirer. *Husmødre . . . ta tid å tenke over deres stilling når dere står i køene. Still kravene, dere har livets rett til det. Still kravene til dem som «styrer lannet.» Vi vil ha mat, vi vil ikke se mannen og barna sulte. Husmødre . . . det er også deres plikt å sette mot og fart i deres menn og sønner. Mange av dem er lunkne og forsiktige mest av hensyn til dere og barna. Gjør det klart for dem at alle må være med. Cjør det klart at knuser vi ikke nazismen og dens tilhengere nå, så er vi fortapt, vår egen og barnas fremtid krever handling nå.*

Når dere står i køene og fryser, så snakk ikke om avisen deres. Vær forsiktig, men snakk med hverandre om hva avisa skriver, og si deres mening. *«Hjemmefronten» vil varme deres hjerter og hjelpe dere til å holde ut til seven er vunnet.*

BRENNSELSSITUASJONEN. Det er forskjell på kong Salomon og Jørgen hattemaker, heter det i et gammelt ordtak. Og når det gjelder brennssituasjonen får leieboerne bittert føle dette. Alt tyder på at det blir like vanskelig med brennsl i år som ifjor. Vanskeligheten blir kanskje størst for de sentralfyrte bygg. Det blir vel i år som i fjor, at fyringen først begynner ved tre-tre tiden om ettermiddagen. Det vil da ikke bli noen varme i rommene før ved fem-tiden, og klokka ni slutter fyringen. Hele formiddagen blir det å sitte i kalde rom, og enhver kan tenke seg hva det vil bety, særlig for de som har små barn. Barna skal vaskes og stelles, og moren har da ikke annen utvei enn å varme opp kjøkkenset ved hjelp av stekeovnen. På tross av det kolossale strømforbruk som dette fører til er temperaturen slik at moren må gå i evig redsel for at det lille menneskekryp skal fryse mens det ligger der nakent for å bli vasket og stelt. Som motstykke til dette kan vi peke på, at i de hus som tyskerne har beslaglagt blir det fyrte hele dagen. Og ikke det alene. Også i sommerhalvåret er det fyrte for at tyskerne skal få varmt vann, og fem dager i uken er det fyrte for at tyskerne skal ha varme i tørkeriene. Så sannelig er der forskjell på folk. Mens en norsk mor må bruke all sin oppfinnsomhet for å hindre at

hennes spebarn skal ligge og fryse kan de voksne tyskere sitte varmt og lunt. På tross av at vi bare har varme noen få timer om dagen er allikevel brenselutgiftene steget med vel så hundre prosent. Men dette er bare den stigning vi har på brenselregnskapet. I virkeligheten er brenselutgiftene steget mye mer. For i tillegg til disse kommer stigningen i lysregningene. Ikke bare det at rommene må varme opp ved hjelp av stekeovnen, og for de som har det, ved hjelp av elektriske varmeovner, men også det at varmtvannet er sløffet betyr en merutgift som man slipper i normale tider. Derfor kan man trygt regne, at ved siden av den direkte stigning i brenselstilskuddet kommer en stigning på tistolv kroner måneden i strømgift. Vi blir vel nødt til å finne oss i å sitte og fryse en vinter til, men vi får håpe, at tyskerne får det så hett på de forskjellige fronter både ute og heime, at dette blir den siste vinter vi har våre «venner» her i landet.

FOLKESENDEREN NORGES FRIHET uttaler i en sending at de danske frihetskjemper har satt makt mot makt og vold mot vold og har besvart undtagelsestilstanden med å danne en kamporganisasjon sammensatt av alle lag av befolkningen fra forskjellige politiske retninger. Dens formål er å føre en aktiv kamp mot de nazistiske banditter. I ledelsen er der også representanter for de frie danske i utlandet. Oppgaven består i å samle alle dansker til kamp mot tyskerne, utvikle den illegale presse og radio. Resultatet av denne organisasjonsarbeide er bl. a. at siden 29/8 er 20 fabrikker blitt ødelagt helt eller delvis, 4 tyske skip er blitt senket og 3 militære lagre satt i brand. Flere transformasjonsstasjoner er sprengt i lufta. I Jylland alene er det forøvet 18 attentater mot jernbanen og trafikken på mange linjer er satt ut av funksjon. En stor fabrikk er nylig blitt ødelagt i Kjøbenhavn og skaden anslås til 300 000 kroner. 9 transformasjonsstasjoner er sprengt i lufta. Dette viser hva som kan oppnås når kampen føres organisert. Våre patrioter må lære av de danske frihetskjemper og skape en fast sammensveis-

set kamporganisasjon for å lede og organisere kampen for Norges frihet. At vårt folk venter på hovedangrepet mot Hitlers festning Europa er lett å forstå. I den engelske radio tales det meget om sympati med Norge, det er bra, men vi kan ikke leve på slike taler. Vi som kjemper mot Hitlers krigsmaskin i vårt land må understreke fordringen om en annen front på det europeiske fastland. De allierte, England og Amerika har millioner av soldater og hundretusen fly. La oss få se alle disse krefter satt inn i aksjonen. Da vil Hitlers krigsmaskin være knust på kort tid. Det meste som Hitler kan oppnå er å forlenge krigen og dermed de okkuperte lands lidelser. Derfor roper de okkuperte lands folk til de allierte å følge den røde armés eksempel å gå til stormangrep på festningen Europa fra nord, syd og vest.

En av de viktigste forutsetninger for at tyskerne kan sende sine tropper fra det ene avsnitt til det annet og kaste dem inn i kampen er at jernbanenettet fungerer. Uten det er Hitlers soldater dømt til undergang. Dette øker betydningen av sabotasjen på det tyske jernbanenett. En illegal belgisk avis kommer ut i 200 000 ekpl. gir råd om sabotasje på jernbanenettet. Særlig er kurvene ømtålige og bare en sten på linjen kan få et tog til å avspore i en slik kurve. Lokomotiver på de elektriske jernbaner kan settes ut av funksjon ved kortslutning. I vårt land ligger det ennå bedre tilrette for sabotasje på jernbanen enn i Belgia. En bro kan bli satt ut av funksjon på et øyeblikk mens skaden vil ta måneder og reparere. I vårt land med sine få jernbaner og mange broer er det gode forutsetninger for å lamme jernbanetrafikken.

BOMBINGEN OG BOLIGBEHOVET I TYSKLAND

I det svenske tidsskrift «Svensk Trävaru-Tidning» for 30 september 1943 finnes en liten artikkel, som klart belyser, at de alliertes bombing av Tyskland har ført til en skrikende mangel på beboelseshus. Da artikkelen er meget interessant gjengis den i sin helhet: «Fra Berlin meddeles, at de tyske statsbaner har innført betydelige fraktnedssettelse for transport av monterings-

ferdige trehus fra Sverige og Finland til Tyskland og det sydøstre Europa. For nærværende pågår eksport av slike hus bare fra Finland, men etter krigen regnes med en stor import også fra Sverige. Det tyske behov blev for et halvt år siden oppgitt til 600 000 hus, men etterkrigsbehovet turde bli betydelig større. Tyskerne har under krigen bygd flere fabrikker for framstilling av monteringsferdige trehus på Balkan, framforalt i Kroatien. Disse fabrikker arbeider utelukkende for den tyske krigsmakts behov.» I en annen artikkel i samme tidsskrift fortelles det, at det i september måned blev en stagnasjon i salget av trematerialer fra Sverige til Tyskland. Ikke fordi at tyskerne ikke vil kjøpe, men fordi de svenske grosserere begynner å nære frykt for Tysklands betalingssevne, og svenskene av denne grunn forlanger kjøpesummen overført til Sverige før varene eksporteres ut av landet. Dette skulde tyde på, at Tyskland nærmer seg nederlaget med stadig raskere skritt.

skynde timen for befrielsen og oppgjøret med okkupasjonsmakten og dens nedrige hjelpere i NS og dens vepnede hjelpeorganisasjoner. «Hjemmefronten»s oppgave som hjemmenes talsmann er å bringe den kjærlighet til land og hjem som kom til uttrykk ved Harestua og Narvik, i Hansteens og Wickstrøms og hundreder av andre nordmenns heltedød, i lærernes og prestenes strid for skole og kirke, til utløsning i ny og forsterket innsats for Norges frihet i krigens avslutningsfase. Det er plass og oppgaver for alle i de tusen hjemms front. De norske militære formasjoner må støttes i sin kamp. Den illegale presse må spredes og finansieres, ofrene for den tyske terror trenger hjelp, kampen mot angiverne og spionene må skjerpes. Moralene i den nazistiske krigsmakt og i de vepnede norske naziformasjoner må undergraves. Jo bedre vi evner å samle og aktivisere våre krefter desto hurtigere slår også frihetens og oppgjørets time, jo før får vi lønn for de ofre frihetskriegen uundgåelig har medført og fører med seg hver dag inn til seiren er vunnet.

TYSK RÅSKAP. En kveld i septem-ber gikk en mann hjemover. Han ante ingen fare, lengtet vel bare etter fred. Da stopper en liten bil ved siden av ham, ut springer to gestapoer, om forlanger å få se legitiimasjon. Det hadde han tilfeldigvis ikke på seg, så bar det inn i bilen og til nummer 19. derfra gikk turen til Grini. Mannen var syk. Hadde lidt av epilepsi fra han var barn, og var av den grunn åndssvak. Det gjorde ingen forskjell for tyskerne. Mannen måtte stadig ha bestemte medisiner for å bekjempe sykdommen, de pårørende bad om å få sende ham disse, men ble avvist med, at de tørst måtte sende søknad. Tyve dager etter arrestasjonen kom det beskjed om at mannen var død av «hjerteslag». Ved likskue konstateres store bloduttredelser. Dette er et drastisk bevis for tysk råskap. Selv syke og åndssvake blir pint tildøde i deres fangehuller. Den tyske mordmaskin arbeider uten stans, ingen går lenger trygt på gatene, ingen er trygge i sine hjem før tyskerne og deres gestapo er knust. Og dette skal hjemmefronten bidra til.

ST. SVITHUN-AFFÆREN

Det Tyske luftvåben som Gøring i sin tid forsikret skulle hindre at noe engelsk fly slapp en bombe over tysk jord er idag ute av stand til å beskytte den tyske krigsindustri og de tyske kommunikasjoner mot bombeangrep. Nå jamrer de seg over den britiske «luftterror». Til Norge kom de som «befriere» og «beskyttere» mot England. Nå kan tyskerne ikke engang beskytte den norske kystskibsfart, som angrepet på «St. Svithun» viser. Over hundre mennesker blev ofte for den tyske militære avmakt, men nå jamres det over den britiske «barbariske krigsførsel» og det trues med represalier mot de nordmenn som våger å si sin mening om St. Svithun-affæren.

ORD FOR DAGEN. Lat oss gjerne stridast og i alle andre spursmål stå skilde som sprikande fingrar, men gjeld det fedrelandet, då vil me stå saman — fast saman som knyttneven.

Anders Hovden.